

SUD-ÀFRICA SOMOU L'ESTRUCTURA DE LA COMMONWEALTH

Baralles de família

La darrera conferència de la Commonwealth posa en evidència les esquerdes de l'organització ex-imperial. No són només, doncs, a la Gran Bretanya els conflictes de lady Diana i el príncep Carles els que fan tremolar fonaments històricament afermats.

Conxa Rodríguez (Londres)

Els caps de govern i les delegacions dels 45 països —entre ells, territoris i dominis de la corona britànica— de la Commonwealth han posat, sense miraments, damunt la taula a Vancouver (Canadà) les diferències polítiques que mantenen i com és d'obsoleta l'organització de l'ex-imperi britànic. L'enemic és dins de casa. Des de fa dos anys, el principal tema de discòrdia: la política de sancions econòmiques contra Sud-àfrica, a la qual cosa s'oposa rabiosament i enèrgicament el govern conservador de Margaret Thatcher, qui va haver d'escoltar en el decurs de la conferència tot tipus d'improperis des dels dirigents més destacats dels països membres de la Commonwealth. L'organització, a més, en el decurs de la darrera conferència, va veure una altra baixa, la de les illes Fiji, que es declaraven República al mateix temps que la Commonwealth es barallava per Sud-àfrica, ex-membre també de l'associació membres de l'ex-imperi britànic.

Els caps d'estat dels països més destacats de la Commonwealth (Canadà, Índia i Austràlia, entre altres, no tots els quaranta-cinc països tenen el mateix rang ni la mateixa incidència dins l'organització) no han tingut pèls a la llengua a l'hora d'acusar Gran Bretanya i Margaret Thatcher de no seguir una política comuna respecte al govern racista de Sud-àfrica. El tema discordant no és nou dins l'ex-família imperial, però cada any puja el to de les diferències i, per tant, de la inviabilitat d'una organització de països, que per als temes polítics no es posen d'acord, i no es posen d'acord precisament amb Gran Bretanya, cap i motor de l'associació. ¿Què queda, doncs? La lleialtat a la monarquia britànica persona-

litzada en la reina Isabel II d'Anglaterra que tots reconeixen com a cap de la Commonwealth i de disset dels països membres.

Les sancions econòmiques contra Sud-àfrica, a les quals el govern britànic s'oposa, s'han convertit en una de les discrepàncies dins l'organització des dels seus inicis. L'any 1985, a Nassau van aparèixer les primeres diferències entre el partit que des de 1979 governa Gran Bretanya i la majoria dels seus

Els prínceps de Gal·les no és l'única família que s'esquerda al Regne Unit.

col·legues. La discòrdia va augmentar l'any passat a la conferència de Londres en la qual Kenneth Kaunda, president del govern de Zàmbia, i d'altres dirigents van amenaçar: o el govern de Margaret Thatcher és posava amb ells o aquests deixaven la Commonwealth. Finalment, la lleialtat a la monarquia britànica i les bones relacions entre alguns membres de la Commonwealth sembla que van pesar més que la intransigència de Margaret Thatcher. Rajiv Gandhi va arribar a suggerir la possibilitat d'expulsar el Regne Unit de la Commonwealth. Aquest any la discòrdia ha continuat mentre la família ex-

imperial perdia un membre arran del colp d'estat del coronel Sitiveni Rabuka, que declarava el petit estat com a república i es desfeia dels seus llaços amb la monarquia britànica. La delegació de Fiji arribava a Vancouver monàrquica i se'n tornava republicana.

Margaret Thatcher ha repetit una i altra vegada la seua idea que les sancions econòmiques contra Sud-àfrica no funcionaran per pressionar la fi de l'*apartheid*, i per tant, el seu govern no les defensa. Les reaccions no van fer-se esperar. El primer ministre de l'Índia, Rajiv Gandhi, contestava: «Gran Bretanya sap que les sancions funcio-

nen. Ells les han aplicades contra Líbia i Síria i els han funcionat». Bob Hawke, primer ministre d'Austràlia, descrivia l'argumentació de Margaret Thatcher com «un procés de desinformació» i la postura britànica com «abominable i errada». Robert Mugabe, president del govern de Zimbabwè, deia sobre la llogatera de Downing Street: «Estic desil·lusionat i consternat perquè veig la manera més deshonest d'informar públicament de temes que són crucials. Sentim que la dama de ferro estigui errada, potser deliberadament. Potser aquesta és la manera com aconsegueix els vots al Regne Unit, però no a la Commonwealth».

Brian Mulroney, cap del govern canadenc, va haver d'afrontar les acusacions sobre el fet que el seu país havia incrementat darrerament els tractats comercials amb Sud-àfrica. Però els canadencs van filar molt prim i van explicar que des de començament de 1987, data en què entraven en vigor les sancions parcials acordades a Nassau l'any 1985, aquests tractats havien començat a rebaixar-se i estaven dins la línia política que seguia la Commonwealth amb l'excepció de Gran Bretanya.

La Commonwealth s'esquerda per les diferències polítiques i econòmiques encara que molts dels seus membres es resisteixen a desvincular-se de l'organització, que ha sofert nombroses mutacions des de la idea inicial de la 'British Commonwealth of Nations' que integrava Gran Bretanya i els seus dominis, i que es transformà l'any 1947 en la Commonwealth actual. Sud-àfrica, el país que ara els posa en discòrdia, deixava l'organització l'any 1961 malgrat les mesures de boicot i les protestes de les Nacions Unides. D'ençà de la independència de l'Índia i d'altres països la Commonwealth es manté com una associació d'estats, basada, segons els seus estatuts ja que no té Constitució formal, en vincles «sentimentals, polítics i econòmics». Mentre aquests dos darrers llaços trontollen any rere any a les conferències ordinàries, el vincle «sentimental» d'adhesió a la corona britànica s'esquerda per la pèrdua de membres.

La institució mil·lenària que representa la reina Isabel II aglutinava a començament de segle 400 milions d'habitants en 15 milions de Km quadrats i en multitud de races, cultures, religions i formes de govern. «The empire club» anomenava un dels analistes anglesos l'organització actual, però ell mateix afegia: «Gran Bretanya encara en manté la responsabilitat, però sense poder».

